

“La batalla del model de finançament és una victòria aclaparadora d’Esquerra”

Ernest Benach (Reus, Baix Camp, 1959) és president del Parlament de Catalunya. Parla del finançament, de l'Estatut i d'un pròxim curs polític “d'activitat frenètica”.

Esquerra considera que l'acord de finançament que s'ha assolit és un bon acord i CiU que és insuficient. S'han intercanviat els papers?

—No. Esquerra considera que és un bon acord pel marge que dona l'actual Estatut i considera que és insuficient tenint en compte les necessitats del país, però d'aquest Estatut —el topall del qual el va fixar, precisament, CiU— se n'ha tret tot el que se'n podia treure. Que en cal més? Sí. I tant. La carpeta del finançament de Catalunya no està tancada.

—No està tancada perquè l'Estatut dona marge...

—No, no. L'Estatut no dona gaire marge més. Aquesta és una via exhaurida. En tot cas, cal començar altres vies fora de l'Estatut. Hi ha camí a recórrer.

—Fins on?

—L'ideal seria que Catalunya tingués hisenda pròpia, que és el que tenen els estats. Entremig hi ha passos que són interessants d'estudiar, com el concert econòmic, que, tali com estava plantejat a l'Estatut del 30 de setembre, no deixava de ser un concert solidari. Ara hem reduït un terç el dèficit fiscal, però queden encara dos terços. Que tothom tingui clar que això no s'ha acabat. Pel que donava l'Estatut s'ha avançat molt, però encara hi ha feina per fer.

—Fins i tot Esquerra ha recordat que ara s'ha de tancar la Lofca (Llei orgànica del finançament de les comunitats autònomes) al Congrés i que això serà com el partit de tornada.

—S'ha de tancar la Lofca, hi ha tot un seguit de lleis que s'hauran de revisar, caldrà voluntat política en els pressupostos de l'Estatut... Hi ha tot d'elements que s'han de revisar, llegir la lletra petita i veure tot plegat com acaba. Per tant, caldrà un exercici importantíssim de concentració per saber quines seran les passes següents.

—Seguint el símil que fa servir Esquerra, que la Lofca és el partit de tornada: és un partit que jugueu en camp contrari i amb els àrbitres a favor de l'altre equip? Quines garanties teniu que no hi sortireu perdent?

—Quina garantia tenim que anirem al cel i no a l'infern? Això és política i, quan hi ha un pacte, hi ha un pacte. Difícilment ara poden fer cap trampa en la redacció de la Lofca. Si fos així, voldria dir que hi hauria un trencament molt clar de les relacions, fins i tot de l'estat amb Catalunya. No puc pensar que ara faran trampes. En el partit de tornada hem d'estar amatents i fer les coses ben fetes, però no hem d'expressar desconfiança d'entrada i de manera permanent.

—Sí que inspira desconfiança la resolució que el Tribunal Constitucional pugui fer sobre l'Estatut. Què ha de fer el parlament —d'on va sortir la primera versió d'aquest Estatut i que representa els ciutadans que el van votar en referèndum— si la retallada és forta?

—Tenir molt clar que s'ha de donar una resposta de país. És un tema que, efectivament, encaixa perfectament en el parlament i en la dinàmica parlamentària: primer perquè surt del parlament i són parlamentaris els qui el defensen a les Corts de Madrid. Fins i tot la iniciativa neix del parlament. Primera qüestió: és evident que aquest debat s'ha

de centrar en el parlament i és el parlament qui ha de donar respostes clares. Segona qüestió: també és veritat que una resposta contundent de país és la millor resposta a qualsevol intent de desvirtuar l'Estatut, i això només es pot fer des de la unitat, no es pot fer des de la dialèctica govern-oposició. Les forces catalanistes han d'expressar el que pensen i defensar allò que el poble de Catalunya va aprovar en referèndum —ens agradarà més o menys, però es va aprovar en referèndum—. S'han de coordinar grups parlamentaris —partits polítics, doncs— i societat civil.

—Entre els partits s'ha parlat alguna cosa sobre la possible reacció.

—Estic convençut que se n'han parlat moltes, de coses. Una altra cosa és que les coses es facin públiques abans que hi hagi una sentència.

—I si no el retalla, però l'interpreta de manera restrictiva, com diuen que passarà, això canviarà el nivell de resposta dels polítics?

—Parlem d'un tema que encara no sabem com anirà. Hi ha escenaris diversos. Primer, l'anul·lació d'alguns preceptes de l'Estatut, que seria gravíssim. Segon, la interpretació restrictiva, que ens portaria a un conflicte permanentment obert. Sigui com sigui, és complicat. L'ideal és que no es toqui res. Si es toca, veurem com ho fan. En conseqüència, es pot plantejar un conflicte en aquell moment, en funció del que hagi passat, o un conflicte en el temps i ja ens anirem trobant. Però la recepta continua sent la mateixa: unitat des de Catalunya.

—Esquerra es trobarà amb la tensió d'haver de defensar un Estatut contra el qual va votar al seu moment...

—Democràticament. I justament perquè s'hi va oposar democràticament al seu moment a partir d'uns criteris polítics, té més autoritat moral que ningú perquè això funcioni. És a dir: acceptem la decisió democràtica

JORDI PUJOL

“Discrepo de la teoria d’un Dragon Khan, on la tensió puja i baixa. Aquí sempre estem molt amunt. Portem sis anys.”

que ha pres el poble de Catalunya en referèndum.

—Durant aquest llarg procés des de l’aprovació de l’Estatut i la negociació del finançament, alguns analistes polítics han dit que a Catalunya s’ha instal·lat la desafecció. És difícil mesurar aquesta desafecció, o si existeix o no, però la realitat és que les últimes eleccions indiquen un creixement de l’abstenció. Quina culpa en té el parlament, d’això?

—La culpa la tenim tots repartida i no només els polítics. La societat en què vivim és una societat extremament competitiva que ha perdut certs valors, i això no és només culpa dels polítics, sinó de molts factors: econòmics, socials, culturals, informatius... Aquí hem de fer tots el *mea culpa* i reflexionar cap on han d’anar les coses en el futur. Dit això, és evident que els polítics tenim part de culpa i l’hem de buscar en moltes causes. I de la mateixa manera que hi ha causes diverses, hi ha solucions diverses.

—Per exemple?

—Per exemple, major proximitat; major interrelació —la interactivitat entre

ciudadà i polític ha de ser real—; reformes legislatives que ho afavoreixin —un exemple claríssim és la llei electoral—; implementació de les noves tecnologies en la política. Cap d’aquestes solucions no és la solució màgica. Cap. Però totes juntes, i d’altres, posades a la pràctica, sostingudes en el temps, acabaran girant la situació.

—Què hauria d’aportar la llei electoral?

—Hauria d’aportar la interacció, la implementació de noves tecnologies, també una relació territorial molt més directa ciutadà-parlamentari, quines són les circumscripcions electorals en cada elecció, plantejar el tema de les llistes obertes, el fet de poder votar un diputat directament... El terreny de joc ja està marcat. I això és el que la ponència ha de començar a treballar al setembre.

—El president d’Esquerra, Joan Puigcercós, ha parlat d’una possible remodelació del govern. Hi esteu d’acord?

—Deixem-ho clar. Primer punt: el president de la Generalitat és l’únic que té competència per remodelar el go-

vern. Per tant, si ell creu que s’ha de remodelar, que es remodeli, i si no, no. A partir d’aquí, hi ha repercussions a partir d’unes declaracions, però potser ho magnifiquem tot molt. Entenc que el president del meu partit digui que si hi ha un moment adient per a fer-ho és ara, quan s’ha resolt un dels grans esculls que teníem en aquesta legislatura i ara tenim un marge d’un any per intentar-ho. Però que quedi clar que si el president de la Generalitat pensa que ho ha de fer, que ho faci, i sinó, que no ho faci.

—Com veieu el proper curs parlamentari?

—Tenim diverses lleis importants en marxa, a més del desplegament estatutari. Tenim la Llei de pressupostos, que vindrà molt condicionada per la crisi però també pel nou finançament. La sentència del Tribunal Constitucional sobre l’Estatut planarà sobre els nostres caps permanentment... Serà un període de sessions intenses i a un any i escaig per les eleccions, això encara es notarà més. Tindrem una activitat frenètica.

—Algunes lleis que preparen els departaments d’Esquerra, la Llei del

cinema, la Llei de consultes populars per via referèndum, la d'ordenació del territori, faran que torni la tensió del Dragon Khan?

—Discrepo de la teoria d'un Dragon Khan, que puja i baixa. Aquí sempre estem molt amunt. Portem sis anys. Jo crec que l'últim any de la legislatura del president Pujol ja va ser una mica així i en aquests anys hem fet reformes molt profundes, estructurals i jurídiques, com és el cas de l'Estatut, amb tot el que ha comportat després, amb tot un seguit de lleis de desplegament estatutari, i a més a més, reformes profundes des del punt de vista legislatiu, amb lleis molt importants per la vida de la gent, com la Llei de serveis socials, la de l'habitatge o la d'educació. Això es nota i hi ha debats molt profunds i visions molt diferents.

—Aquesta tensió mantinguda, doncs, és bona?

—És bona si en sabem treure rèdit. No rèdit particular, sinó per al país. Si som capaços de tensar i treballar a un ritme alt.

—Aquestes lleis que esmentàveu no fibaran encara més les relacions entre els socis del govern?

—Ens hem d'acostumar al fet que en les democràcies les majories absolutes són cada vegada més difícils de veure. Per tant, ha de funcionar molt més la cultura de coalició. I sobretot en un país com Catalunya, que és plural i divers. Aquí, com a mínim des del 1980, que hi ha com a mínim cinc partits que, des del punt de vista polític, han representat sempre més o menys el mateix que representen els actuals. Hi han hagut canvis de sigles, però sempre hi ha hagut la mateixa representació. Això no és un problema, és un valor. Que aquesta diversitat s'hagi d'expressar en una cultura de govern que significa govern de coalició, ho hauríem d'assumir tots plegats. La norma acostuma a ser aquesta: que els partits s'entenguin per governar. Hi ha moltes combinacions de govern possibles i hem d'aprendre tots plegats què vol dir cultura de coalició.

—Voleu fer un balanç del vostre mandat al capdavant del parlament? Com a representant d'un partit independentista i d'esquerres, creieu que s'ha avançat en aquests terrenys durant aquests anys?

JORDI PINYÀ

—Crec que s'ha avançat, però això no té res a veure amb el fet que el president del parlament sigui independentista i d'esquerres. Això té a veure amb la projecció del partit, amb la feina que ha fet el partit al govern, amb la militància —que ha fet esforços molt importants—, amb la feina als ajuntaments. És fruit de moltes coses i de molta gent. Penso que hi ha batalles ideològiques que hem guanyat claríssimament. La batalla del model de finançament és una victòria aclaparadora d'Esquerra Republicana. No hi havia consciència d'aquesta qüestió fa només deu anys. Fa deu anys ningú no somiava en aquest model de finançament. I el discurs sobre el concert econòmic només el fèiem quatre il·luminats. El fet d'haver introduït que a l'independentisme s'hi pot arribar no tan sols per qüestions identitàries, culturals, històriques o tradicionals, sinó també per qüestions econòmiques o de benestar, és una aportació ideològica d'Esquerra. Crec, per tant, que s'ha notat molt el pes d'Esquerra al govern.

—Creieu que la llei de referèndums és un pas representatiu en el camí cap al dret a decidir?

—El dret a decidir serà un dels reptes principals que tindrà la política catalana els anys vinents, no només per a Esquerra. Per tant, qualsevol eina que vagi en aquesta direcció serà bona i, si es fa ben feta, com espero que es faci aquesta llei, encara més.

—Algú ha definit l'actual política d'Esquerra com la política del men-

trestant (mentrestant no arriba la independència...). Això no s'assemblaria molt a la tradicional política de CiU?

—El peix al cove?

—Sí.

—Sí que puc dir que el gradualisme com a concepte en la política, i sobretot des del punt de vista de l'independentisme, és important. Això ha estat un esforç de reflexió interna del partit i de pràctica política: anar avançant pas a pas sense defallir, algunes passes són més curtes que no voldries, però no pares de tirar endavant. Això és important. Perquè, entre d'altres coses, si avui hem de decidir si som un estat o no, serà que no, perquè la majoria de la població no ho voldrà. Jo vull que arribi el dia que puguem decidir i hi hagi una majoria que ho vulgui. Tan important és que puguem decidir com que hi hagi una majoria que vulgui la independència. I a aquesta majoria només la seduirem, només la convencem, si som capaços d'explicar-li determinades coses i ells notin que hi haurà avenços significatius en la seva qualitat de vida, en el seu benestar, en el seu país, etcètera.

—Al mateix temps, aquest gradualisme pot fer desesperar alguns independentistes votants d'Esquerra?

—Si avui ens presentéssim a les eleccions amb un punt número u i únic que digués: "l'endemà de les eleccions convocarem un referèndum per la independència de Catalunya", no guanyaríem. Ens quedariem lluny del percentatge mínimament digne per a plantejar una cosa d'aquestes.

—Baixaríeu el nombre de vots?

—No dic si baixariem o pujariem. Dic que quedariem lluny d'un percentatge digne. Per tant, hem de convèncer el màxim nombre de gent possible. I això ho podem fer fent les coses ben fetes i demostrant que som un partit seriós que sap governar i tirar endavant. I demostrant, a més, que allò que nosaltres plantejgem és molt millor per a la societat, el país i la gent. Ara per ara, que algú pensi que hi ha una majoria independentista al país és bastant irreal. Per desgràcia. I que consti que estic convençut que algun dia hi haurà una majoria que ho farà possible.

Àlex Milian